

Emma Kari vihr

Kirjallinen kysymys Pohjois-Suomen, Kainuun ja Itä-Suomen alueiden sekä saamenkielisten varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien saatavuuden turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Syyskuussa 2018 voimaan tullut varhaiskasvatustalaki kasvattaa korkeakoulutetun henkilöstön osuutta ja tarvetta päiväkodeissa. Lain mukaisen henkilöstörakenteen toteutuminen edellyttää, että alalle valmistuu yliopistoista riittävästi varhaiskasvatuksen opettajia. Esiopetuksen mahdollinen laajentuminen 5-vuotiaisiin tulee lisäämään varhaiskasvatuksen opettajien tarvetta.

Pulaa koulutetuista varhaiskasvatuksen opettajista on koko Suomessa. Työ- ja elinkeinotoimistojen ammattibarometrin 9/2019 mukaan muun muassa Oulun, Lapin ja Rovaniemen alueella on paljon pulaa varhaiskasvatuksen opettajista. Kainuun ja Savon alueella pulaa on erittäin paljon. Saamenkielisten varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus on myös erittäin heikko. Merkittävä määrä nykyisin varhaiskasvatuksen opettajina työskenteleviä on koulutettu 1970- ja 1980-luvuilla, jolloin sisäänottomäärä oli vuosittain jopa 1 500. Tämä tarkoittaa sitä, että lähivuosina varhaiskasvatuksen opettajia tulee eläköitymään paljon.

Kajaanissa odotettavissa olevilla lapsimäärillä tarvitaan vuoteen 2030 mennessä yli sata varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden omaavaa henkilöä. Opettajia tulee eläköitymään lähivuosina Kainuussa ja Ylä-Savossa paljon. Ellei kelpoisuuden omaavia henkilöitä saada rekrytoitua, johtaa tämä sekä Kajaanin että Savon alueen varhaiskasvatuksen laadun heikkenemiseen ja eriarvoistumiseen. Kainuun ja Ylä-Savon kelpoisen opetushenkilöstön saatavuus on heikentynyt 2010-luvun loppupuolella.

Opettajankoulutuksesta valmistuneet sijoittuvat opiskelupaikkakunnalle tai sen lähiympäristöön. Tulevaisuudessa onkin tärkeää edistää alueellisesti suunniteltujen varhaiskasvatuksen opettajakoulutusten järjestämistä opiskelijoiden kotiseutualueella. Tämä koskee myös saamenkielistä varhaiskasvatuksen opettajakoulutusta.

Perustuslain mukaan saamelaisilla on alkuperäiskansana oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamenkielinen varhaiskasvatus on saamen kielten ja saamelaisen kulttuurin tärkeimpiä tulevaisuuden kysymyksiä.

Saamelaisalueen kunnat ovat raportoineet saamelaiskäräjille saamen kielen taitoisten ja kelpoisten koko varhaiskasvatushenkilöstön puutteesta. Saamenkielisten varhaiskasvatuksen opettajien tarvetta on muuallakin kuin Saamenmaalla.

Kirjallinen kysymys KK 344/2019 vp

Oppilaiden yksilöllisen tukemisen sekä erityisen tuen tarve on kasvamassa prosentuaalisesti varhaiskasvatuksessa, ja mahdollinen varhaiskasvatuksen oppimisen tuen lainsäädännön valmistuminen lisää varhaiskasvatuksen erityisopettajien tarvetta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo toimia, jotta Pohjois-Suomen, Kainuun ja Itä-Suomen alueiden varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien saatavuus turvataan ja

miten hallitus aikoo turvata saamenkielisten varhaiskasvatuksen ja erityisvarhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden?

Helsingissä 22.11.2019

Emma Kari vihr